

Wczesna epoka brązu to ostatni okres w dziejach Europy, który pozostaje całkowicie pozbawiony źródeł pisanych. Sądzi się jednak, że to wówczas, w rezultacie syntezy tradycji kulturowej ludów północy oraz inspiracji płynących z bliskowschodnich cywilizacji, w południowo-wschodniej części naszego kontynentu uformowały się zręby tego systemu wartości, który niedługo później odnajdujemy w tradycji archaicznej Grecji, i który następnie dał podstawę kulturze grecko-rzymskiego antyku. Około 1900 r. p.n.e. dzięki wynalazkowi żagla świat śródziemnomorski skurczył się gwałtownie a śmiali ludzie zaczęli w poszukiwaniu rzadkich i cennych surowców zapuszczać się na jego odległe peryferie. Ślady tych wędrówek, prowadzące w stronę północnej Europy, odkrywane są przez archeologów od dawna. Istnieje również długa dyskusja nad tym kto i jak organizował te wyprawy, oraz jaką rolę odgrywały w nich lokalne społeczności zamieszkujące miejsca zlokalizowane przy szlakach komunikacyjnych – owe bezimienne dziś plemiona kontrolujące wybrzeża Półwyspu Bałkańskiego, przełęcze Alp i Karpat oraz doliny największych rzek kierujących się do Bałtyku i Morza Północnego. Jednym z najciekawszych elementów tej układanki są pozostałości warowni, rozproszonych na terenach zajętych przez ludzi z północy, lecz charakteryzujących się obecnością obronnej architektury kamiennej, która bardzo przypomina rozwiązania znane ze wschodniej części basenu Morza Śródziemnego. Kilka z nich zidentyfikowano na wybrzeżach Adriatyku oraz na przełęczach alpejskich, jednak najdalej na północ położona forteca tego typu została odkryta w Maszkowicach nad Dunajcem. Po czterech latach badań tego stanowiska dysponujemy już dużą wiedzą na temat długiej historii tego osiedla oraz sposobu życia, gospodarki i kontaktów jego mieszkańców. Wciąż wiele kwestii nie jest jednak jasnych i dotyczy to w dużym stopniu najstarszego etapu istnienia warowni (ok. 1750 r p.n.e.), w którym wzniesione zostały jej masywne kamienne fortyfikacje. Naszym celem jest pełniejsze rozpoznanie tych unikatowych konstrukcji dzięki dalszym badaniom wykopaliskowym, oraz przygotowanie i opublikowanie pełnego naukowego opracowania tych wyników, którymi dysponujemy już obecnie. Więcej o kamiennej architekturze z Maszkowic:

<http://www.pasthorizonspr.com/index.php/archives/09/2015/archaeologists-discover-earliest-known-stone-wall-in-poland>

http://www.nauka.uj.edu.pl/aktualnosci/-/journal_content/56_INSTANCE_Sz8leL0jYQen/74541952/98577380